

Gir Norge råd

Østerrikes «vanndirektør» gir klare råd om hvordan Norge bør forholde seg til miljøkravene i vanndirektivet.

Nylig besøkte Østerrikes «vanndirektør», Karl Schwaiger, i det østerrikske landbruks- og miljødepartement, Norge. Her fortalte han norske vannbyråkrater om det vanskelige arbeidet med å innføre generell minste vannstand i hjemlandet.

Omforent konsekvensstudie. Schwaiger møtte også statssekretær i Miljøverndepartementet, Heidi Sørensen (SV). Hun fikk soleklare råd om hvordan Norge bør arbeide for å innfri kravene i vanndirektivet:

- Iverksett en studie for å kartlegge nasjonale konsekvenser, ledet av en aktør som både kraftnæringen, miljøinteresser og myndighetene har tillit til.
- Ikke lag særuntak for vassdrag som allerede er utsatt for omfattende fysiske inngrep.

Det siste punktet berører kjernen i klagesaken som LVK har rettet til Esa, Eftas overvåkingsorgan.

Vil revidere først. Sammen med miljøorganisasjoner, biologer og elveeiere, har LVK klaget regjeringen inn for «manglende innføring av miljøkrav for gamle vannkraftanlegg». Regjeringen på sin side mener de bare kan pålegge vannkraftanlegg nye miljøkrav etter at gamle kraftkonsesjoner vært igjennom en revideringsprosess. I utgangspunktet skal hele 340 gamle konsesjoner revideres fram mot 2022, men bare dersom noen påpeker behovet for det. Esa vurderer nå om regjeringens praksis er i strid med vanndirektivet.

– Østerrike har tatt konsekvensen av at de, som Norge, er pålagt to tilsynelatende motstridende direktiver (fornybardirektivet og vanndirektivet, red.anm). Likevel skal de innføre nye minste vannføring i mange regulerte elver for å sikre levekår for fisk. De har en helt annen tilnærming enn Norge, som bare viser til mulige revisjoner, uansett når de kommer, sier advokat Tine Larsen i Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK). ●

– SE TIL ØSTERRIKE: Alle skjønner at det ikke er mulig å innføre minste vannføring i alle vassdrag, men Østerrike har vist at det går an å se behovet for økt fornybarproduksjon og miljøkrav i sammenheng, sier Tine Larsen i LVK. FOTO: LVK

Omstridt vanndirektiv: – Norge må lære av Østerrike

ENERGI: Østerrike beregner et tap på maksimalt 1,8 TWh for å innføre EU-krav om minste vannføring i vassdrag. I Norge frykter man konsekvensene av direktivet.

TEKST JANNICKE NILSEN
jannicke.nilsen@tu.no

SLIPPER IKKE UNNA: – Vassdrag som allerede er utsatt for omfattende inngrep, omfattes også av miljøkravene i EUs vanndirektiv, sier Østerrikes «vanndirektør», Karl Schwaiger. FOTO: Jannicke Nilsen

Etter lange politiske diskusjoner, har Østerrike langt på vei funnet ut av hvordan de skal innfri kravene i EUs vanndirektiv, det samme direktivet som den norske kraftbransjen frykter skal føre til store produksjonstap som følge av miljøtiltak i vannkraftanlegg.

– Vi nærmer oss enden på en lang prosess, som startet med de klassiske konfrontasjonene. Vannkraftprodusentene bedyret at produksjonstapene som følge av miljøutbedringene ville bli enorme. Det første skrittet mot enighet var å sette i gang en omforent studie av konsekvensene i energisektoren, sier Østerrikes «vanndirektør», Karl Schwaiger, til Teknisk Ukeblad.

Store tiltak

Allerede i 2015 skal Østerrike oppnå såkalt «god» eller «veldig god økologisk tilstand» i 42 prosent av vassdragene. Innen da skal totalt 1000 identifiserte hindringer fjernes eller utbedres, inkludert etablering av 400 såkalte fisketrapper og minste vannføringer, for å sikre fiskebestandene i regulerte elver. Samtidig planlegger østerri-

kerne å realisere 7 TWh ny vannkraft, tilpasset de nye miljøkravene, innen 2020. EUs fornybardirektiv krever at landet øker sin fornybarandel fra 23 til 34 prosent.

I 2027 er målet at alle vassdrag i Østerrike skal ha såkalt tilfredsstillende økologisk standard, med visse unntak av elver i tilknytning de aller største kraftmagasinene.

Beregner tap

Østerrike beregner et «tap» av framtidig kraftproduksjon på maksimalt tre prosent, tilsvarende rundt 1,8 TWh, som følge av innføring av minste vannføring. Produksjonstapet regner Østerrike med å hente delvis inn igjen gjennom modernisering og effektivisering av anleggene.

Det er godt nytt i ørene hos aktører som kjemper på vegne av kommuner som vil ha miljøforbedringer i gamle kraftanlegg.

– I Norge snakker energisekto-

ren om opptil 10 TWh tapt produksjon, men vi har hele tiden sagt det er et overdrevet tall. Østerrike har valgt en mer offensiv rolle enn Norge. De skal i hovedsak innføre minste vannføring i mange regulerte elver for å oppfylle miljømålene, samtidig som de skal øke produksjonen av fornybar energi. Her har Norge mye å lære, sier advokat Tine Larsen i sekretariatet til Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK).

Ikke store magasiner

Østerrike har imidlertid ennå ikke gått inn og vedtatt endringer i de store vannkraftmagasinene som potensielt kan levere effekt i framtiden.

– Vi ber foreløpig ikke om reduksjon i produksjonen fra de største vannmagasinene, men argumenterer for unntak fra kravet om minste vannføring, sier Schwaiger. ●